

איש אשר רוח בו

הראשון לציון הגאון רבי
יצחק הכהן רפפורט זצ"ל, בעל
בתי כהונה + קורא הדורות

המוסף התורני של הדרה | פנחס תש"פ | גליון 147

תזר הזרה

פרק א' + מחזור רבותינו

בין המצרים

מנהגי ימי בין המצרים לאור כתבי מרח רבינו זי"ע: האם נהגו לברך ברכת שהחיינו בשבתות בין המצרים על פירות או מלבושים + בדיני תספורת בימים אלו ואיסור "לא תגודדו", וגם: מנהגי הנישואין ואופני היתר נגינה

גדול הדור מרח רה"י שליט"א: "מלבד האבלות, חובה עלינו לתקן ולשפר את מעשינו"

גילו במלכם

ליום הזיכרון של עטרת תפארת ישראל מרח הגאון חכם
כן ציון אבא שאול זי"ע, נועם שיח עם גדול תלמידיו,
רב העיר ביתר עילית ומראשי ישיבת 'פורת יוסף' -
גאולה הגאון רבי יעקב טופיק אביעזרי שליט"א

"הגאונות של חכם בן ציון הייתה מבעיתה. התורה עצמה

ליום הזיכרון של עטרת
תפארת ישראל, מרן הגאון
חכם בן ציון אבא שאול
זי"ע, ישבנו עם אחד מגדולי
תלמידיו, רב העיר ביתר
עילית ומראשי ישיבת
'פורת יוסף - גאולה' הגאון
רבי יעקב טופיק אביעזרי
שליט"א, ושמענו מסה
מטלטלת על מושגים
אחרים בצורת האדם השלם
♦ בני ציון יגילו במלכם

אביאל חיים חורי

צילומים: ארכיון; יעקב לדרמן

המשפט הראשון של השיחה, בא כהסתייגות.
"אינני בא לספר סיפורי ניסים ונפלאות,
בשביל זה יש ספרים רבים שכתבו. אני בא
לדבר איך בן תורה צריך להתנהג, יידעו מה
רבינו הגדול עשה ובינו לאיפה אדם צריך
לשאוף".

הגאון רבי יעקב טופיק אביעזרי שליט"א,
מגדולי תלמידיו של מרן הגאון חכם בן ציון
אבא שאול זי"ע, שכיחן כאחד מראשי ישיבת
'פורת יוסף - גאולה' עוד בחייהם של מרנן
הגאונים חכם יהודה צדקה וחכם בן ציון אבא
שאול, ומכהן אף כרב העיר ביתר עילית, רואה
את רבו חי וניצב מול עיניו. השיחה דלהלן
באה כמונולוג מתמשך, עם שאלות קצרות.
הגאון שליט"א מדבר בשטף, ואני מאזין
וכותב. משתדל להיצמד למילותיו ולניסוחיו.

באהבתה ישגה, תמיד

תמיד היה מטריד אותו אדישות
ושאננות, לא יכול לראות אנשים
שמבטלים תורה, שהזמן עובר להם
כלאחר יד. הציק לו לראות בן תורה
עומד וקורא בלוח מודעות, זה
קומם אותו, איך יש לך זמן לקרוא
מודעות?!

הרב מזכיר הרבה פעמים, בהספדים
ובשיחות, את עומק התפיסה ומהירות

המחשבה של מרן הגרב"צ זי"ע. למה הרב מתכוון בדברים הללו?

צריך לדעת שחכם בן ציון היה שולט על כל
חלקי התורה כולה, ברגע אחד, כולה נמצאת
איתו בחטיבה אחת. היה מרכיב סוגיות על
סוגיות ובדקות המחשבה שלו טחן הרי הרים
וחתך לעומק השיטין בדברים הכי דקים והכי
עדינים.

התורה של חכם בן ציון טעונה המון הבנה,
לעומקו של עניין. כל מהות התורה שלו
והדרך שהנחיל לתלמידים זה עמקות
והתבוננות. כל החיים שלו היה מתבונן,
מעמיק, אף פעם אין אצלו שאננות, תמיד
דרוך, תמיד טרוד, באהבתה ישגה תמיד.

אפילו בימי שישי וביומי דפגרא, עד כניסת
שבת ממש היה שקוע בתלמודו. דקות
אחדות לפני הדלקת נרות רץ לבית, מתארגן

בזריזות וכבר שב לבית המדרש. כשהיה קם
בבוקר, ככה אמר לנו פעם, לוקח לו שלוש
דקות מאז שפוקח את עיניו ועד שהיה מחוץ
לדלת הבית. כהרף עין נטל ידיו, התלבש
ויצא. ההליכה שלו הייתה נחפזת, מהירה,
כמעט ריצה.

תמיד היה מטריד אותו אדישות ושאננות, לא
יכול לראות אנשים שמבטלים תורה, שהזמן
עובר להם כלאחר יד. הציק לו לראות בן
תורה עומד וקורא בלוח מודעות, זה קומם
אותו, איך יש לך זמן לקרוא מודעות?!

אולי בשביל להתאוורר?

חכם בן ציון נתן לנו תמיד את ההבנה שבן
תורה הוא כמו כהן בעבודת בית המקדש,
כמו בן לוי שהועמד לשורר בזמן הקרבת
הקרבן. משורר ששיער חייב מיתה! אתה
לא יכול להשתמש בכוחות שלך עבור דברי

פעפעה בדמו, יחידי מסוגו בדור, אולי גם בדורות קודמים

שך התורה

מלוח עלי שית. מרן הגאון חכם בן ציון אבא שאול זי"ע עם יבלחט"א גדול הדור מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן והגה"צ חכם יוסף עדס זצ"ל

חולין! אתה בן תורה, כולך מקודש, הנשמה קדושה, הגוף קדוש, האברכים ובני הישיבות שעמלים בתורה, הם קדושים וטהורים, איך אפשר להתעסק עם מודעות ועם עיתונים, עם חדשות ועם פוליטיקה? אנחנו מחללים את הקדושה שלנו!

לכן אמרנו מקודם שהתורה פעפעה בדמו, לא בלועה בו, אלא הוא והתורה דבר אחד. היינו נדהמים מהתגובות המהירות שלו, נושאים ונותנים איתו והוא היה יורה דברים שלכאורה רחוקים זה מזה, הוא המשיך הלאה ואנחנו עמלים להבין את דבריו. כשירדנו לעומק כוונתו, היינו משתאים איך קירב את כל הנושאים הללו לעניין אחד בהרף עין, איך כל התורה מוכנה ומזומנת לו תחת לשונו, גאונות מבעיתה שאין כמותה בדור, אולי גם בדורות קודמים. כישרון שקשה למצוא

כמותו.

יש דוגמה של קירוב נושאים כאלה?

כבודו הזכיר כבר את מה שהספדתי, הזכרתי באחד ההספדים שאלה ששאלנו אותו בדיון אדם שנוטל ידיים כאשר הן מרוחות במשחה. זה סיפור מלפני שישים שנה, אולי יותר. ביקשנו לברר האם השמנונית יוצרת חציצה בין היד למים והנטילה לא מועילה, או שזה לא משנה ועלתה לו נטילה. בו במקום הוא השיב לנו שעלתה לו נטילה כדן, בתנאי שייטול את כל כף היד בבת אחת.

מה זאת התשובה הזו? אנחנו לא הבנו אותה, אז הוא הסביר לנו כך. מהמשנה בעדיות (ד, ו) משמע ששמן לא חוצץ. אם אדם טמא טבל בעודו משוח בשמן, עלתה לו טבילה והוא טהור. מצד שני, יש ספק בגמרא (גיטין טו:) האם ידיים טהורות לחצאין או לא, ככה

אילפא מסתפק. למסקנה מבואר בגמרא שאם נטל חצי יד ואחר כך את החצי השני, אף בטופח לא מועיל, וכל הספק הוא רק אם נותר משקה שיש בו כדי להטפוח, ונשארה הגמרא בספק. להלכה פסקו להקל ברמב"ם (הלכות מקוואות יא, ז) ובשולחן ערוך (קסב, ג), אם כן, בנוגע לשאלה הזו, אם ייטול את ידיו המרוחות בשמן, הרי השמן מחליק, ובוודאי לא יהיה חיבור בין המים, לכן צריך שייטול את כל היד בבת אחת ואז לא תהיה בעיה של ידיים טהורות לחצאין.

עד כאן התשובה הגאונית הזו, וחכם בן ציון הגיע לכל זה בתוך שניות אחדות כמענה לשאלה כזו, עד היום אני משתומם איך קירב רחוקים וטחן ראשי הרים זה בזה בירות לאמתה של תורה. כמו השאלה הזו, היו עוד רבות וטובות, במשך שנים רבות ראינו

אנחנו רואים את הקיצור הגדול, אבל מאחורי הקיצור עמדה עבודה קשה ומקיפה, ריכוז החכמה.

ולמה קיצר כל כך בפסקים?

אני חושב שהיה לו קושי להוריד את החכמה שלו. המוח שלו געש וסער, הכתיבה מצריכה לצמצם את המחשבה.

יכול להיות שגם הזיכרון הכביר שלו תרם לזה, הוא זכר הכל בפרוטרוט ולא חש צורך להאריך בכתיבה. אני נזכר שפעם בא לפניו דין תורה סבוך מאוד מאוד, עם המון פרטים משתנים. חכם בן ציון הקשיב לבעלי הדין, חקר אותם שתי וערב, ואז הופסקו הדיונים מאיזו סיבה.

לאחר שנתיים היה צורך לחדש את הדיונים, בעלי הדין היו צריכים לרענן את הזיכרון מה היה בדיוק ומה טענותיהם. אבל מרן, כאילו הרגע נתלש מתוך הדיונים ההם, זכר כל פרט, כל שבריר טענה, זה היה מדהים!

אדם גדול כמותו, היו תלמידים שיכלו לרדת לסוף דעתו? עם מי הוא יכול לחלוק את חכמתו? היה לו עם מי לדבר?

מעט מאוד. מעט מאוד. לכן אומרים ממנו הרבה שמועות, דברים. אנשים התרשמו ממנו דברים שלא לעניין.

בתשובות שלו הוא הגדיר את המשפט האחרון, את התכלית. הכותרת בתמצית והמסקנה פשוטה. אדם רגיל מעיין בשו"ת אור לציון ורואה דברים פשוטים, לא מבין בכלל את העומק שנמצא מאחורי התשובות הקצרות, צריך גאונות כדי לתפוס את הדברים הללו.

אני רוצה לומר עוד דבר, מרן הגרב"צ זי"ע הלך בחצי ימיו, עוד לא הספקנו להתחמם לאורו כדבעי. בגיל שבעים וארבע, אדם עוד לא הגיע לשיא כוחו. אם היה חי איתנו עוד עשרים שנה, היינו זוכים לאור ענק, ביראת שמים, בתורה, בניסים ובנפלאות. איבדנו, אנחנו איבדנו.

אם היינו זוכים ומרן היה איתנו עוד כמה שנים, כי אז לא היה כזה חושך בעולם. לא היינו נמצאים בגלות כמו היום, עד עצם היום הזה חכם בן ציון חסר לנו...

מעטים מחכמי ישראל לימדו סוגיות בש"ס לתלמידים בעיון, וגם נחתו לעומק הפסק. איך הרב מסביר את היכולת המשולבת הזו?

זה כוח נדיר. כשאדם יורד לעומק העניין ולא משאיר זווית או פינה, ממילא כל התורה כולה תחת ידיו. המסקנות של חכם בן ציון היו מקיפות את כל המקרים, בידיו היו גם תורה וגם מציאות החיים, הפרקטיקה של המציאות, בקי בהוויות העולם הזה, במה שנוגע להלכה.

לדוגמה?

כשדן בדיני הפתילות של הציצית, ירד לחקור בדיוק איך מייצרים וממה, אילו פעולות המכונה עושה ואיזה הפועל, הקיף את כל הנושא שנוגע להלכה. ככה גם לעניין שימוש בחשמל בשבת ויום טוב, איך החשמל נוצר ואילו תהליכים הוא עובר עד שמגיע לבתים. והמכשיר עצמו איך פועל, מה זה חוטי להט ומה זה מעגל חשמלי. הכל ביקש לברר עד הסוף ומתוך זה בנה את המסקנה להלכה.

זאת מקורב, וזה מה שהתכוונתי על עומק התפיסה ועל מהירות המחשבה שלו.

והתלמידים ירדו לעומק דעתו?

שתי תשובות בדבר. קודם כל, מעטים ירדו לעומק דעתו. אתה שומע בבית המדרש הרבה שמועות בשם חכם בן ציון, זה אומר בכה וזה אומר בכה. למה יש שמועות סותרות? בגלל עומק המושג וקוצר המשיג, לכן צריך לדעת ממי נאמרה השמועה והאם נמסרה בדיוק, והאם המוסר יודע למסור כמו שצריך, חוץ מהעובדה שלכל שואל השיב חכם בן ציון לפי האיש ולפי מצבו, ואי אפשר להסיק מאדם אחד למשנהו.

דבר שני הוא התאמץ לרדת מאוד להבנת התלמידים. השיעורים שלו ארכו יותר משלוש שעות. אבל רוב הזמן נועד לחדד ולהלביש את הדברים לפי כוח והבנת התלמידים. את השיעור עצמו יכול היה להעביר בעשרה אחוז מהזמן. כל יתר הזמן נועד ללטש ולהשחזיז את הדקויות עד שייכנסו לכלי הקיבול של התלמידים, ולאחר מכן היו התלמידים עצמם צריכים לחזור שוב ושוב.

לא הניח זווית ופינה

מרן הלך בחצי ימיו. אם היה חי איתנו עוד עשרים שנה, היינו זוכים לאור ענק, ביראת שמים, בתורה, בניסים ובנפלאות. איבדנו, אנחנו איבדנו.

בשו"ת 'אור לציון' התשובות קצרות ומתומצתות. הוא לא הרחיב במשא ומתן שהביא למסקנה, אלא מסר רק את עיקרי הדברים. מה טעם הדבר?

הוא אשר דיברתי. מה שאצלנו ספק וצריך עיון, אצלו היה פשוט, מונח בכיס. לכן

תלמיד מובהק. הגה"צ חכם יוסף עדס, מרן הגאון חכם בן ציון אבא שאול, הגר"י טופיק אביעזרי (עומד) ומרן רבינו עובדיה יוסף זי"ע

ומבקשים את עצתו והדרכתו, ועם כל זאת - נכנס בעוד ועוד עניינים לפני ולפנים, לטובת כלל ישראל.

פעם ראיתי שנכנס בעובי הקורה לנושא סבוך שהיה אמור להיות מטופל בידי אחרים. קשה היה לי לראותו בכך, אמרתי לו, "רבי, וכי מחובתנו לדאוג עד כדי כך? זה מוטל על פלוני ופלוני!"

מרן הביט בי בעיניים טובות, וראיתי בהם את כל הפליאה שבעולם. "אנחנו עבדים לבורא עולם", אמר לי אז, "כל מה שאפשר לחטוף בעולם הזה ולעשות טוב לבורא, אנחנו ראשונים לעשות. אף פעם אל תחשוב אולי השני יעשה. דבר טוב לוקחים מיד!"

זו צורה של אדם גדול, לא עניין אותו לא כסף ולא זהב, לא כבוד ולא שום דבר גשמי. רק הזכות ללמד את עם ישראל, לעשות את רצונו יתברך בעולם!

הכבוד שמים שחכם בן ציון הרבה בעולם, עם כל הגוף השבור שלו, זה משהו מבהיל. מה שהוא עשה מדין ועד באר שבע, הזרעים שנטע והשריש בכל מקום שראה חוסר, הם הצמיחו אילני רברבי. הרי אף אחד לא חייב אותו, לא היה לו שום תפקיד רשמי שמחייב אותו לכך, מעצמו ומרצונו קיבל את העול בלי תועלת גשמית, רק להרים כבוד שמים.

ההרגשה הזאת, להיות אחראי על כרם בית ישראל, זו הרגשה שנמצאת אצל יחידי סגולה. יש הרבה אנשים שעושים ופועלים בשביל הכלל, אני מדבר על נקיות הדעת שאדם עושה רק בשביל כבוד שמים, לא בשביל שיהיה לך מעמד ומשכורת או שררה וכבוד, לרצות ולייחל לכבוד שמים בכל מחיר, וזה היה מרן, הוא היה מהיחידים האלה.

במשך שנים ארוכות עשה מה שאף אחד לא חייב אותו, עשה מה ששום דבר לא כיבד אותו, היפך הכוחות שלו, הוא היה שבר כלי, היפך הטבע שלו, כי הוא לא ידע ולא יכול לבקש כלום מבני אדם, הכל שבר לכבוד הבורא.

הרב זכה להיות קרוב מאוד לצדיק הנסתר המקובל חכם ששון מזרחי, בעל 'באתי לגני'. בזמנו היו אומרים שהרב שמע מפיו שבכל דור יש את האורים ותומים שלו, ובדור ההוא, חכם בן ציון הוא האורים ותומים ודרכו השכינה מדברת לדור. מה היה שם בדיוק?

אומר דבר פשוט, חכם ששון מזרחי היה שתקן אדיר, בעל קליטה מדהים יוצא מן הכלל. מרוב ששתק, אנשים לא ידעו עד כמה הוא גדול מאוד. לכל משפט שלו היה משקל, כי הוא לא דיבר כלאחר יד. היה קשר בינו לבין חכם בן ציון והיה ביניהם כמה פרטים. המשפט הזה שאמרת מקודם, הוא אכן נאמר מפיו, וזה מיוחד מאוד.

הם עסקו יחד בקבלה?

אולי, אינני יודע. מרן עסק הרבה בקבלה, אבל לא בגלוי.

לא ירדו לסוף דעתו הנמוקה. בשיעור תורה

מחדש. לדעתי, אנשים לא תפסו עד כמה הוא עדין איתם ועד כמה הוא עמל לתת להם הרגשה טובה.

זה לב טוב, התנהג בכבוד עם כל אדם, גם מי שלא התנהג נכון. מאור פנים שאי אפשר להאמין. הרבה פעמים באו אליי למה עשו להם ככה וככה, זו הייתה המידה הטובה של חכם בן ציון. לא הטיח בשני, אנשים לא תפסו כמה הוא עדין איתם ולתת להם את ההרגשה הטובה, חשבו שזה מגיע להם.

הייתי רואה אותו לפעמים נכנס בדוחקים קשים, רק כדי שלא לפגוע אולי במישהו. דברים שמן הדין ודאי לא חייבים, הוא העמיס על עצמו.

שאלו אותי פעם, מהיכן חכם בן ציון למד את הסבלנות הנדירה הזו לבני אדם. אמרתי להם, על גאונים כאלה לא שואלים מהיכן למד, הוא עצמו היה מקור התורה, הוא היה מעיין הנובע, הגיע לשורשים של התורה וממנה הדרין את כל עולמו.

מהמקום הזה הגיעה גם מידת החסד שלו, קשה לשער ולהבין עד היכן הגיע במידה הזו של הטבה לבריות. הוא אדם חולני, חצי גוף משותק, מסובל בייסורים, מלמד שיעור עמוק ארבע שעות רצופות בכל יום עד אפיסת כוחות, כל בית ישראל מגיעים אליו

חמדת כל ישראל

הוא אדם חולני, חצי גוף משותק, מסובל בייסורים, מלמד שיעור עמוק ארבע שעות רצופות בכל יום עד אפיסת כוחות, כל בית ישראל מגיעים אליו ומבקשים את עצתו והדרכתו, ועם כל זאת - נכנס בעוד ועוד עניינים לפני ולפנים, לטובת כלל ישראל.

לאנשים עם מוח גועש כמו שהרב מתאר, יש יותר קושי להתנהל בסבלנות מול אנשים פשוטים וטרחנים. למרות זאת, למרן הייתה הנהגה זהירה בין אדם לחברו.

הייתה לו עבודת המידות משהו נדיר ביותר. גם בתפקיד שלו הוא השתדל לתת הרגשה טובה לכולם, גם למי שלא מגיע. זה היה עדינות גדולה מאוד בנפש שלו לכבד את השני ולדאוג לו כמה שיוכל, לפני ולפנים משורת הדין.

גם במקרים בהם הטיחו בו דברים, אנשים שחשבו שמגיע להם אחרת ממה שפסק. הוא התנהג בכבוד ובמאור פנים שאי אפשר להאמין, זה היה מדהים אותי בכל פעם

"לא הספקנו להתחמם לאורו כדבעי". הגר"י טופיק אביעזרי שליט"א

ועם שאר חכמי הדור הקודם, איך היה הקשר של איתם בתור אברך צעיר?

לא ידוע לי שהיה לו קשר מיוחד מלבד רבותיו בישיבה. הוא היה עליוני צעיר שהסתגר, לא יצר קשרים ולא הסתובב אצל גדולים, כמעט. היה לו קשר עם הגאון הקדוש חכם יעקב מוצפי, הספיד אותו בהתלהבות ואמר עליו שהוא יודע שהוא בקי בארבעה טורים. גידל את עצמו, חושב שהכירו אותו. לא נפגשו כמעט.

לא מספיק הרמזים?

ואני יכול לומר בבירור ובוודאות, חתן וכלה שמתחתנים בצניעות, בלי ראוה ובלי רושם, יהיה להם ברכה בבית, ברכה גדולה ועצומה.

איך הרב רואה את השינוי בעולם התורה בין הדורות ההם לדורות שלנו?

זה שינוי במהות, זה שינוי בעצם, כמו ההבדל בין כבש לבין איל גדול. כמו ההבדל בין עגל קטן לבין שור ענק, אין כאן מקום השוואה בכלל. בהכל השתנינו ועל מה אצביע, על השקידה או על ההתמדה, על יראת השמים או על הצדקות, על עבודת השם או על בין אדם לחברו? על מה לא? התרחקנו מאוד מאוד מהמצב של דור הדעה.

כבר קרוב לחצי שנה שהעולם חווה טלטלות משמפיעות על כל אחד, באופן כללי ובאופן ציבורי. איך הרב מביט על התקופה?

אגיד רק דבר אחד בסיסי, וממנו ייקח כל אחד

להם בעולם אלא תורה ויראת שמים, פרוש מהרצונות שיש היום ברחובות, להפסיק לרצות להשיג עוד תאוות וטיוילים ואופנה וכל הדברים שמרחיקים את האדם מהקדוש ברוך הוא.

והניסיונות שיש ברחוב?

הוא אשר דיברנו. עכשיו ה' סגר לנו את רוב הניסיונות, סגר את כל האפשרויות האלה, אין לאן לטייל ואין לאן להסתובב. לא מספיק לנו הרמזים הברורים ממנו?

הרי זו צעקה גדולה ונוראה מהבורא יתברך, אל תלכו למקומות שאתם לא צריכים ללכת, אל תדברו לשון הרע ורכילות, אל תתעסקו עם כל מיני פוליטיקות ותככים, אל תהיו אנשי חולין!

אתה רואה שהבורא סידר שבני הישיבות ייכנסו ל'קפסולות', אין יוצא ואין בא. אפילו לקנות משהו קטן במכולת, אסור להם. האין זה מספיק לנו בשביל רמז? תגיד לי אתה, האין מספיק ברמזים האלה? למה אנחנו מצפים עוד?

אמרו לי שכתבתם הרבה לאחרונה על החתונות היקרות שמכלים את ממונם של ישראל לחינם, ואני רוצה להגיד לכם שהלוחות הראשונות נשתברו בגלל שנמסרו בפרסום גדול ובקולי קולות. למה זה אנחנו מתחתנים בפרסום ורושם כזה?

הברכה מצויה בצניעות ובפחות ראוה, כמה ציוו אותנו חכמים לא לבלוט. יעקב אבינו אמר למה תתראו, חכמי ישראל בכל דור אמרו לא לבלוט. זה לא טוב לנו, לא טוב!

ואני יכול לומר בבירור ובוודאות, חתן וכלה שמתחתנים בצניעות, בלי ראוה ובלי רושם, יהיה להם ברכה בבית, ברכה גדולה ועצומה. יש כאן עניין עמוק מאוד שאיני יכול להסביר אותו על רגל אחת, אבל זו אמת לאמתה. מי שעושה נישואין מצומצמים, הברכה שורה בו אין לתאר ואין לשער, חוץ מהכספים שנחסכים.

לפי השגתו. בורא עולם ביקש להבדיל אותנו מכל העולם, נתן לנו להתבודד. הוא אומר לנו, שובו אלי ואשובה אליכם. גם בתורה ודקדוק ההלכה, גם בבית ובשאר ענייני העולם הזה, מבקש מאיתנו להסתגר בארבע אמות של הלכה, אפילו בתי כנסיות ובתי מדרשות שם הייתה מעט פרצה, התמעטו כדי שנחזור לצור מחצבתנו, שנתחבר בחזרה להשם יתברך.

אני לא מדבר על שמירת הפה או על שמירת העיניים, התביעה היא יותר מזה, יותר מהדברים הבסיסיים שמחויבים בהם.

אז על מה התביעה?

להיות צדיקים! להיות קדושים וטהורים! כל בחור ישיבה צריך להיות כמו אוכלי המן שאין

שלי שלך ושלך שלך - חסיד

כזו, אהבת נפש אמיתית".

הגר"י טופיק מדגיש שהאהבה והשלום ששררו ביניהם, באה מתוך שאף אחד לא הרגיש התנשאות או שררה בהנהגת הישיבה. "חכם יהודה צדקה רצה שכולנו נשתתף בכבוד הישיבה. לכן הוא תבע מאיתנו ללבוש מעיל רבני, למרות שכולם התנגדו והיה צריך לשכנע אותם אחד אחד. בכולם הוא ראה ראשי הישיבה, גם חכם בן ציון, גם חכם יוסף עדס, גם חכם יהודה מועלם וגם אני אבדל לחיים טובים, בכולם הרגיש שראויים לכתר ראשות הישיבה.

"היו מקרים שהיה צריך לעמוד על המשמר, ולכן לבש עוז וגבורה, אבל לא היה בזה קורטוב של שררה, הכול מתוך שפלות רוח שקשה לראות דוגמתה. לכן הישיבה הצליחה וגידלה מאות תלמידי חכמים".

בשולי הדברים מתרפק הגאון שליט"א על ההנהגה המשותפת שהייתה בישיבת פורת יוסף - גאולה, שהוא עצמו היה חלק ממנה: "האהבה ששררה בין ראשי הישיבה, בין מרן הגאון חכם יהודה צדקה זי"ע, לבין מרן הגאון חכם בן ציון אבא שאול זי"ע, הייתה מאין כמותה. הם נהגו כבוד זה בזה עד בלי די, בכל מיני צורות ובכל מיני עניינים. למרות שחכם יהודה צדקה היה ראש הישיבה בפועל, הוא רצה שהתלמידים והציבור יתבטלו לחכם בן ציון כאילו גם הוא היה ראש ישיבה.

"היו מקרים שהביאו לפניו מכתבים לחתום, סירב לחתום עד שחכם בן ציון יחתום. וכאשר מביאים לפני חכם בן ציון, גם הוא סירב לחתום עד שראש הישיבה יחתום, וחוזר חלילה. בכל מקום של כבוד, בכל מקום של מעמד. איש לא ראה אהבה